

POLSKO-BUŁGARSKIE SYMPOZJUM TRAKOLOGICZNE
WARSZAWA 19-20 PAŹDZIERNIKA 1976 R.

W salach Arsenалу, siedzibie Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, w dniach 19-20 października 1976 r. odbyło się polsko-bułgarskie Sympozjum Trakologiczne. Zostało ono zorganizowane dzięki współpracy naukowej między PMA w Warszawie a Instytutem Trakologii Bułgarskiej Akademii Nauk w Sofii.

Okazję do realizacji idei nawiązania ściślejszych kontaktów w dziedzinie trakologii między badaczami z Bułgarii i Polski stworzyły niewątpliwie wcześniejsze przygotowania i ekspozycja w PMA, w okresie między 7 IX-15 XI 1976 r., wystawy „Skarby Traków”, znanej już wielu stolicom europejskim. Wystawa, która zgromadziła ponad tysiąc najcenniejszych i najbardziej reprezentatywnych zabytków z terytorium dzisiejszej Bułgarii, chronologicznie obejmująca czas od wczesnego neolitu do późnego okresu cesarstwa rzymskiego, ożywiła zainteresowania starożytną Tracją, dając jednocześnie możliwość konfrontacji niektórych teorii naukowych z oryginalnymi materiałami.

Obrady trwały dwa dni. Przewodniczyli: w dniu 19 października prof. dr A. Foł i doc. dr hab. K. Dąbrowski, a w dniu następnym dr T. Węgrzynowicz. W pierwszym dniu obrad wygłoszono trzy referaty: prof. dr A. Foł, „Thracia Pontica”, prof. dr K. Majewski, „Quelques problèmes concernant l'art thrace pendant l'époque du bronze”, dr G. Tončeva, „La culture matérielle et l'art thrace avant la colonisation grecque (XI-VI s. av. n.è.)”.

W drugim dniu obrad (II Sesja) przedstawiono cztery referaty: dr L. Ognenova-Marinova, „Mesembria Pontica”, dr K. Jordanov, „L'histoire sociale des Gethes”, doc. dr hab. J. Kolendo, „Les Thraces à l'époque romaine à la lumière des inscriptions sur les bornes-limites” i dr G. Kitov, „Les méthodes de recherche et les résultats des fouilles dans tumulus thraces”.

Symposium otworzył referat „Thracia Pontica” przygotowany przez Dyrektora Instytutu Trakologii BAN, prof. dr. A. Foła. Autor szeroko omówił aktualny program i kierunki rozwoju badań trakologicznych w Bułgarii oraz ich najnowsze wyniki. Prace prowadzone przez dwie ekipy koncentrują się na badaniach ośrodków Apollonia-Strandża i Mesembria-Haemus. Głównym ich celem jest poznanie funkcjonowania i znaczenia substratu miejscowego w systemie miast greckich. Badania poświadczyły istnienie trackich elementów etnicznych wśród ludności kolonii greckich. W rezultacie interdyscyplinarnych prac badawczych została potwierdzona hipoteza, w myśl której Trakowie byli „ludem morskim” już w epoce brązu i początkach epoki żelaza, a więc w okresie poprzedzającym kolonizację grecką.

Referat prof. dr K. Majewskiego koncentrował się wokół problemów sztuki trackiej w okresie jej pełnego rozkwitu, dając szeroki przegląd zabytków w po-

dziale według surowców warunkujących wytwarzanie specyficznych przedmiotów i sposoby ich użytkowania.

W trzecim bogato ilustrowanym referacie dr G. Tončeva omówiła dotychczasowy stan badań archeologicznych nad kulturą materialną i sztuką Tracji w okresie poprzedzającym kolonizację grecką oraz przedstawiła nie publikowane jeszcze rezultaty najnowszych prac w tym zakresie.

Sesję w dniu 20 października wypełniły cztery referaty. W pierwszym z nich dr L. Ogenova-Marinova omówiła osadnictwo na obszarze Tracji pontyjskiej w konfrontacji z niektórymi odkryciami w głębi kraju. Na przykładzie dwóch najlepiej zbadanych miast: Mesembrii i Seuthopolis, autorka zanalizowała zagadnienie, w jakiej mierze forma i typ ośrodka zależą od jego funkcji i rozwoju historycznego. Przedstawione zostały rezultaty podwodnych badań archeologicznych w Mesembrii, dotyczące obszaru miasta, jego zabudowy i murów obronnych¹.

W kolejnym referacie dr K. Jordanov skoncentrował się na wierzeniach Getów, opierając się głównie na analizie przekazów pisanych historyków starożytnych.

Następnie doc. dr hab. J. Kolendo przedstawił problem Traków w epoce rzymskiej, najwięcej uwagi poświęcając ich terytorium plemiennemu. Podobnie jak i na obszarze innych prowincji Imperium Rzymskiego głównym źródłem poznania podziałów terytorialnych są słupy graniczne. W omawianym okresie stopień urbanizacji Mezji Dolnej i Tracji był niejednorodny, a dużą rolę odgrywały tu tradycyjne struktury gospodarczo-społeczne i organizacyjne terytoriów plemiennych. Badania J. Kolendo zostały już opublikowane².

Ostatni referat przedstawił dr G. Kitov. Sposób eksploracji kurhanów trackich z zastosowaniem sprzętu zmechanizowanego do zdejmowania nasypów, omówiony przez autora, wzbudził dyskusję. Jednak G. Kitov stosując w początkowej fazie badań ciężki sprzęt może poszczycić się dużymi sukcesami, które tradycyjnymi metodami mogłyby osiągnąć dopiero w trakcie długoletnich prac.

W polsko-bułgarskim Sympozjum Trakologicznym uczestniczyło około 150 osób głównie z warszawskiego ośrodka naukowego oraz wielu studentów. Było to pierwsze w Polsce spotkanie tego typu poświęcone trakologii.

Danuta Kowalczyk-Piotrowska

SPRAWOZDANIE Z NARADY BOLSOCIELI POŚWIĘCONEJ BADANIOM
WYKOPALNIKOWYM NA STAN. 11-26
W KRAKOWIE-NOWEJ Hucie-PLANOWIE

W dniu 16 listopada 1974 r. odbyła się w Krakowie w Muzeum Archeologicznym narada robocza poświęcona badaniom prowadzonym na stan. 11-26 w Krakowie-Nowej Hucie-Planowie. Celem tej konferencji było podsumowanie dotychczasowych wyników badań wykopaliskowych i stanu ich opracowań oraz ustalenie dalszego planu badawczego. W obradach uczestniczyli poza pracownikami Muzeum

¹ Ogenova-Marinova L. *Etape de l'evolution de la culture et de l'habitat de Thracia aux temps prehistoriques et I'etablissement P.A.A., „Archeologia”, XVI, 1974, 4, s. 29-31.*

² Kolendo J. *Miasta i terytoria plemienne w prowincji Mezji Dolnej w okresie rzymskiego cesarstwa, Polska Towarzystwo Historyczne, Prace XI Powiatowego Związku Historyków Polskich, Toruń, wrzesień 1974, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1974, s. 45-67, 1974, *Territoires ethnographiques de deux operations de sondage de territoires en Haute-Indochine et en Thracie, „Archeologia”, t. XXV, 1975, s. 45-56.**